

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน กับความ
ทันสมัยของประชาชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะ
ทางประชากรกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะ
ทางประชากรกับความทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนกับความ
ทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
5. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทาง
ประชากรกับความทันสมัย เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน
6. เพื่อทราบประสิทธิภาพของตัวแปรต่าง ๆ ในการทำนายความทันสมัย

โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาทำการศึกษา คือ ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัด
ฉะเชิงเทราจำนวน 292 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งการ
วิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ผู้วิจัย
ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละ สำหรับส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบ
ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 - ข้อ 6 ใช้การวิเคราะห์ด้วย
ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Partial Correlation และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Multiple Regression Analysis) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้น

ก. ลักษณะทางประชากร

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพเป็นโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

ข. การติดต่อกับสังคมภายนอก

ในเรื่องการติดต่อกับสังคมภายนอก ประชาชนมีการเดินทางไปทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดใกล้เคียงกัน โดยเฉลี่ยในระดับอำเภอมากกว่าครั้งหนึ่ง ซึ่งใกล้เคียงกับระดับจังหวัด เดินทางติดต่อกองทัพ ประมาณครึ่งหนึ่ง และเดินทางไปต่างประเทศน้อยมาก โดยเดินทางไปประเทศพม่า ญี่ปุ่น และจีน

ค. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน

ประชาชนส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อมวลชน อยู่ในระดับปานกลาง

1. วิทยุ

ประชาชนส่วนมากฟังวิทยุบ่อยครั้ง โดยใช้เวลาในการฟังค่อนข้างมาก รายการที่ชอบฟังส่วนใหญ่เป็นรายการเพลงและรายการข่าว เหตุผลในการฟังวิทยุเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2. โทรทัศน์

ประชาชนส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์บ่อย โดยใช้เวลาในการดูแต่ละครั้ง

ค่อนข้างมาก สถานีโทรทัศน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมดู คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สี รายการโทรทัศน์ที่ประชาชนดูบ่อยครั้งคือ รายการข่าวในประเทศ รองลงมาคือละคร สำหรับเหตุผลในการดูโทรทัศน์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อความสนุกสนาน และความบันเทิง

3. หนังสือพิมพ์

ประชาชนส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อย โดยใช้เวลาในการอ่านแต่ละครั้งค่อนข้างน้อย หนังสือพิมพ์ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมอ่านคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประชาชนส่วนใหญ่อ่านข่าวในประเทศบ่อยครั้ง เหตุผลในการอ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพื่อทราบเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง

4. นิตยสาร

ประชาชนส่วนใหญ่อ่านนิตยสารนาน ๆ ครั้ง เดือนหนึ่งเฉลี่ย 2 เล่ม คอลัมน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่ชอบอ่านในนิตยสารได้แก่ สารคดีท่องเที่ยว ชีวิต เหตุผลในการอ่านนิตยสารได้แก่ เพื่อความเพลิดเพลิน

ง. ความทันสมัย

ประชาชนส่วนใหญ่มีความทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากร

มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน จากการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏผลดังนี้

1. การติดต่อกับสังคมภายนอก มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน

อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงจะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนสูง และในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกต่ำ จะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนต่ำ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน

ที่ 1

2. เพศและการเปิดรับสื่อมวลชน ผลการวิจัยปรากฏว่า เพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3. ฐานะทางเศรษฐกิจ

ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีแนวโน้มเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูง ในทางตรงกันข้าม ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำจะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีการศึกษาสูง จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนสูง และในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ จะมีแนวโน้มในการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำด้วยซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

5. อายุ

อายุมีความสัมพันธ์ในทางผกผันกับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุมากจะมีการเปิดรับสื่อมวลชนมาก

ดังนั้น กล่าวได้ว่าสมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วนเท่านั้น หมายความว่า การติดต่อกับสังคมภายนอก อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน แต่เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน

สมมติฐานที่ 2 การติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากรมีความสัมพันธ์กับความทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จากผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

1. การติดต่อกับสังคมภายนอก มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงมีแนวโน้มที่จะ

มีความทันสมัยสูง ในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือประชาชนที่มีการศึกษาสูงจะมีความทันสมัยในระดับสูงและประชาชนที่มีการศึกษาต่ำ จะมีความทันสมัยในระดับต่ำด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ฐานะเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงจะมีความทันสมัยในระดับสูง และประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ จะมีความทันสมัยอยู่ในระดับต่ำด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. เพศชายและอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สมมติฐานข้อที่ 2 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน เท่านั้นหมายความว่า มีตัวแปรบางตัวที่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยในทางบวก ได้แก่ ตัวแปร การติดต่อกับสังคมภายนอก ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ เท่านั้น ส่วนตัวแปร เพศ และอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย

สมมติฐานที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความทันสมัยของประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา จากการวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) พบว่า ในเรื่องการเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น เฉพาะการเปิดรับโทรทัศน์ และนิตยสาร เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับและมีความสัมพันธ์ในทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานบางส่วน หมายความว่า ประชาชนที่มีการเปิดรับโทรทัศน์และอ่านนิตยสารมาก มีแนวโน้มจะมีความทันสมัยมากตามไปด้วย แต่ถ้าดูโทรทัศน์น้อย อ่านนิตยสารน้อยจะมีความทันสมัยน้อยด้วย

ส่วนการเปิดวิทยุและหนังสือพิมพ์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย กล่าวคือ ประชาชนที่มีการเปิดรับวิทยุ และหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตามไม่มีความแตกต่างกัน ในเรื่องของความทันสมัย แต่เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว พบว่าการเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความทันสมัยเป็นค่าบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากรกับความทันสมัย มีค่าลดลง เมื่อควบคุมพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชน จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์แบบ Partial Correlation พบว่าค่าความสัมพันธ์แตกต่างไปจากเมื่อยังไม่ได้ควบคุมความสัมพันธ์ โดยพบว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร การติดต่อกับสังคมภายนอก การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ มีค่าความสัมพันธ์กับความทันสมัยลดลง เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ของตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน สามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด จากการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) พบว่า ระดับการศึกษาสามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด และการเปิดรับสื่อมวลชนสามารถอธิบายความทันสมัยได้ตรงลงมา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 การติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชน

จากผลการวิจัยพบว่า

1. การติดต่อกับสังคมภายนอก มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคม

ภายนอกสูงจะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนสูง และในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกต่ำ จะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของโรเจอร์สที่ว่า "บุคคลที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกมากจะเปิดรับสื่อมวลชนมากและงานวิจัยของจินตวดี พุ่มศิริ บุขบา สุธีธรและ อัจฉรวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา ต่างก็สรุปว่า "คนที่ติดต่อกับสังคมภายนอกสูงหรือมีการสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอกสูง มีแนวโน้มที่จะเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูงด้วย"

2. เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่พบว่า "เยาวชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือ หญิง ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการเปิดรับสื่อมวลชน" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในสังคมไทยปัจจุบันได้มีการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของสตรีมากขึ้น ทำให้ผู้หญิงมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข่าวสารเพื่อพัฒนาความรู้ และในระบบการศึกษา ค่านิยมต่าง ๆ ได้เน้นในแง่ของความเสมอภาคระหว่างเพศ ผู้หญิงสามารถเรียนได้เท่าผู้ชาย การอ่านออกเขียนได้จึงมีมากขึ้น ดังนั้นความแตกต่างระหว่างเพศจึงไม่เป็นสิ่งกีดขวางการเปิดรับสื่อมวลชน

3. สถานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีแนวโน้มในการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูงและในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีแนวโน้มการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริชัย ศิริกายะ ที่พบว่า "ความมั่งคั่งของการเปิดรับสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับความแตกต่างของค่านิยมสมัยใหม่ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน"

4. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีการศึกษาสูงจะมีการเปิดรับสื่อมวลชนสูง และในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ จะมีแนวโน้มในการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับต่ำด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของโรเจอร์สที่ว่า "บุคคลที่มีการศึกษาสูง จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนสูง ซึ่งจะนำมาสู่ความเป็นคนทันสมัยสูงด้วย" และงานวิจัยของจินตวดี พุ่มศิริ บุษบา สุธีธร สรรค์วีคชาชีวะ ที่พบว่า คนที่มีพื้นฐานการศึกษาระดับสูงหรือมีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงมีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับสูง"

5. อายุ มีความสัมพันธ์ในทางผกผันกับการเปิดรับสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีอายุมาก จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนน้อย และประชาชนที่มีอายุน้อย จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของโรเจอร์สที่ว่า "อายุมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการเปิดรับสื่อมวลชน" และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรค์วีคชาชีวะ และจินตวดี พุ่มศิริ ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดรับสื่อมวลชน

สมมติฐานที่ 2 การติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากร มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากผลการวิจัยพบว่า

1. การติดต่อกับสังคมภายนอก มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยสูง ในทางตรงกันข้ามประชาชนที่มีการติดต่อกับสังคมภายนอกต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรค์วีคชาชีวะ จินตวดี พุ่มศิริ อัจฉรารรรณ อิศรางกูร ณ

อยุธยา และบุษบา สุธีธร ที่พบว่า "การสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอกสูง มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญ"

2. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีการศึกษาสูงจะมีความทันสมัยในระดับสูง และประชาชนที่มีการศึกษาต่ำจะมีความทันสมัยในระดับต่ำด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวความคิดของโรเจอร์สที่ว่า "บุคคลที่มีการศึกษาสูง จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนสูง ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นคนทันสมัย" งานวิจัยของจินตวดี นุ่มศิริ ที่พบว่า "ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความทันสมัยในลักษณะที่สอดคล้องกัน"

3. สถานะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีความทันสมัยในระดับสูง และประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีความทันสมัยในระดับต่ำ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริชัย ศิริเกษ ที่พบว่า "ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความมากน้อยของการ เปิดรับสื่อมวลชน" และงานวิจัยของอัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่พบว่า "เยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับสูง และเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับต่ำด้วย"

4. เพศและอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับงานวิจัยที่เคยมีผู้ทำไว้ เช่น งานวิจัยของสุริยา วีรวงศ์ อเล็ก อินเคลเลส และเดวิด ซึ่งพบว่า "อายุไม่ใช่ข้อจำกัดของการพัฒนาความทันสมัย"

สมมติฐานที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความทันสมัย
ของประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากผลการวิจัยพบว่า

การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.001 กล่าวคือ ประชาชนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนสูง จะมีความทันสมัยในระดับ
สูง และประชาชนที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนต่ำ จะมีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับต่ำ
ด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนี เขยจรรยา
บุษบา สุธีธร จินตวดี พุ่มศิริ อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา แดเนียล เลินเนอร์
โรเจอร์ส ราว และอินเคลเลส ซึ่งต่างก็สรุปว่า "การเปิดรับสื่อมวลชนมีผลทำให้บุคคลมี
ความทันสมัย"

และเมื่อพิจารณาแยกประเภทสื่อแต่ละชนิดพบว่า มีเฉพาะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์
และนิตยสารเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
และ 0.05 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากคุณภาพของสื่อแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน
และมีประสิทธิภาพในการสร้างความทันสมัยไม่เหมือนกัน กล่าวคือ โทรทัศน์เป็นสื่อที่
สร้างความเข้าใจได้ง่าย มีทั้งภาพและเสียง ย่อมดึงดูดใจและสร้างความสนใจได้ดี
กว่าสื่อชนิดอื่น และในการดูโทรทัศน์ยังสามารถดูได้พร้อมกันหลายคน บางครั้งมีการ
พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ระหว่างสมาชิกที่นั่งชมอยู่ นอกจากนี้ในปัจจุบันราคา
ของโทรทัศน์ได้ถูกลงมาก ประชาชนสามารถเป็นเจ้าของได้ง่าย จึงทำให้พบว่าโทรทัศน์
เป็นสื่อมวลชนที่สร้างความทันสมัยได้ดี และยังไม่ต้องใช้สมาธิในการดูมาก ไม่ต้องอาศัย
ทักษะในการอ่านอีกด้วย ดังนั้นคนที่มีการศึกษาน้อยก็จะสามารถพัฒนาความทันสมัยได้
ด้วยการเปิดรับสื่อโทรทัศน์

สำหรับสื่อวิทยุ นั้นนับว่าเป็นสื่อที่เข้าถึงชาวบ้านมากที่สุดสื่อหนึ่ง หาซื้อง่าย
ราคาถูก สะดวกในการนำติดตัว และเปิดรับได้ทุกเวลา แต่ปรากฏว่ามีประชาชน
ฉะเชิงเทราประมาณหนึ่งในหกไม่เคยเปิดรับเลย เหตุผลอาจเป็นเพราะความแพร่หลาย
ของโทรทัศน์น่าสนใจกว่าเข้ามาแทนที่ จึงไม่เป็นที่สนใจของกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอก ลักษณะทางประชากร กับความทันสมัย มีค่าลดลง เมื่อควบคุมพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน

จากผลการวิจัยพบว่า ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร การติดต่อกับสังคมภายนอก การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ มีค่าความสัมพันธ์กับความทันสมัยลดลง เมื่อควบคุมความสัมพันธ์ของตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของโรเจอร์ส ที่ว่า "สื่อมวลชนเป็นตัวแปรแทรกในกระบวนการสมัยใหม่" และงานวิจัยของ เคียท ยาคีฟ และแอสครอฟ ซึ่งก็พบว่า "การเข้าถึงสื่อมวลชน ทำหน้าที่เสมือนตัวแปรแทรกในแบบจำลองที่ทำให้เกิดความทันสมัย" เช่นเดียวกัน

สมมติฐานที่ 5 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน สามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาสามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด และการเปิดรับสื่อมวลชนสามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีรองลงมา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่า การศึกษาในระบบนั้นได้มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีบทบาทในการเสริมสร้างความรู้ ปลูกฝังทัศนคติ ความรู้สึกที่ดี สอดคล้องและมีแนวโน้มก่อให้เกิดความทันสมัยได้มากขึ้น กอปรกับทางรัฐบาลได้หันมาให้ความสำคัญของการศึกษา โดยขยายการศึกษาภาคบังคับ ทำให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการศึกษามากขึ้น อีกทั้งจังหวัดฉะเชิงเทราก็ยังมีสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อยู่ในจังหวัดเอง เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา เป็นต้น ทำให้ประชาชนสะดวกในการที่จะศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยไม่ต้องไปศึกษาต่อที่อื่น จึงทำให้ประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับสูง ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทในการสร้างความทันสมัยในระดับบุคคลได้มากขึ้น และสามารถอธิบายความทันสมัยได้ดีที่สุด อย่างไรก็ตามนอกจากการศึกษาในระบบแล้ว หากได้มีการเปิดรับสื่อมวลชนเสริมเพิ่มเติมด้วย ก็จะทำให้ประชาชนมีแนวโน้มที่จะมีความทันสมัยในระดับที่สูงเพิ่มขึ้นอีกด้วย และผลการวิจัยดังกล่าวได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอินเคลเลส และสมิท

(Alex Inkeles and David Horton Smith, 1976 : 352-353) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญในการทำให้บุคคลเกิดความทันสมัยที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษา เป็นปัจจัยอันดับแรก รองลงมาคือ การเปิดรับสื่อมวลชน และประสบการณ์ทำงานตามลำดับ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความทันสมัย แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงความทันสมัยในตัวบุคคล ด้วยการพัฒนาปรับปรุงสื่อมวลชนแต่ละชนิดให้เสนอเนื้อหา ข่าวสารที่สอดคล้องกับการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น ในการเสริมสร้างความสามารถในการเข้าใจบทบาทของผู้อื่น การยอมรับนวัตกรรม ความรู้ทางด้านการเมือง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งหวังในด้านการศึกษาและอาชีพให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อประชาชนมีความทันสมัยแล้วก็จะยอมจะทำให้การพัฒนาด้านอื่น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นอกจากสื่อมวลชนแล้ว น่าที่จะนำสื่อบุคคลมาช่วยเสริมในส่วนนี้ได้ ด้วย โดยเฉพาะผู้นำความคิดเห็น เจ้าหน้าที่พัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีความสัมพันธ์กับความทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด และเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้มาก เนื่องจากมีคุณสมบัติพิเศษของสื่อ คือมีทั้งภาพและเสียง สามารถดึงดูดความสนใจจากประชาชนได้ง่ายกว่า ดังนั้นจึงควรที่จะเผยแพร่ข่าวสารที่ส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับความทันสมัยไปยังประชาชน โดยผ่านสื่อโทรทัศน์

3. ประชาชนส่วนมากในจังหวัดฉะเชิงเทรามีความทันสมัยในระดับปานกลาง จึงมีความเห็นว่าประชาชนกลุ่มดังกล่าวนี้มีความทันสมัยอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว คือมีความพร้อมและความเหมาะสมกับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ในระดับพอสมควร ซึ่งไม่ยากนัก

กับการที่จะพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้เป็นคนทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของเมือง และการส่งเสริมการลงทุนของจังหวัดละเซิงเทราในอนาคตได้

4. จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ระดับการศึกษาสามารถอธิบาย ความทันสมัยได้ดีที่สุด ซึ่งถือว่าระดับการศึกษานี้ สามารถสร้างความรู้สึกริक्तในความคิดในความพร้อมอันได้แก่ การรู้จักพึ่งตนเอง การบรรลุผลสำเร็จในชีวิต การทำงานอย่างมีระบบแบบแผน ความรับผิดชอบ การมีโลกทรรศน์กว้าง ฯลฯ ให้แก่ประชาชนได้ดีที่สุด ดังนั้นจึงควรส่งเสริมสนับสนุน และยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นควบคู่ไปกับการเปิดรับสื่อมวลชน อันจะช่วยให้ประชาชนมีความทันสมัยเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. การศึกษาความทันสมัยนั้น ผู้วิจัยให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นดัชนีประการเดียวในการวัดความทันสมัย ซึ่งอันที่จริงแล้วยังมีดัชนีตัวอื่น ๆ อีกหลายตัวแปรที่ไม่ได้นำมาทำการศึกษา หากจะได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้แล้ว ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอให้มีการศึกษาดัชนีตัวอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทำการศึกษาในที่นี้ เพื่อหาข้อสรุปที่อาจจะแตกต่างไปจากนี้

2. นอกจากพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ที่นำมาศึกษาความสัมพันธ์กับความทันสมัยของประชาชนแล้ว หากมีการศึกษาต่อไปผู้วิจัยเห็นว่าควรนำการสื่อสารระหว่างบุคคลมาทำการศึกษาด้วย เพื่อหาข้อสรุปว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น ผู้นำความคิดเห็น เจ้าหน้าที่พัฒนา ยังคงมีบทบาทความความสำคัญในการพัฒนาอยู่ด้วยหรือไม่

3. ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้กับประชาชนในภาคอื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวางขึ้น